



JAKIE PROCESY MODELUJĄ
POWIERZCHNIĘ POLSKI?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii dla szkoły podstawowej kl. VII

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Jakie procesy modelują powierzchnię Polski?

Cele ogólne

Pokazanie procesów modelujących powierzchnię Polski.

Cele szczegółowe

O. wymienia procesy, mogące wpływać na rzeźbę powierzchni Ziemi;

- wyjaśnia, jakie procesy modelują rzeźbę powierzchni ziemi i dokonuje klasyfikacji procesów na wewnętrzne i zewnętrzne, wyjaśnia, jaki był wpływ zlodowaceń na rzeźbę Polski, uzasadnia, że człowiek wpływa swoimi działaniami na rzeźbę terenu.

Metody/Techniki/Formy pracy

Lekcja ćwiczeniowa, mapowanie pojęć, praca w grupie z materiałem źródłowym.

Środki dydaktyczne

E-podręcznik, mapa pokazująca zasięg zlodowaceń, pokaz slajdów obrazujących formy terenu, będące efektem zlodowaceń, dostęp do Internetu, w celu odszukania filmów i prezentacji multimedialnej.

Opis przebiegu lekcji

1. Faza wstępna

N. wyjaśnia zasady pracy na lekcji, proponuje poszukanie informacji filmowych w Internecie, na podstawie których uczniowie mają przygotować własne prezentacje. Stosując burzę mózgów, tworzymy listę procesów modelujących powierzchnię Polski. U. dyskutują i dzielą procesy modelujące powierzchnię Ziemi na wewnętrzne i zewnętrzne.

N. wyjaśnia, że tematem dzisiejszej lekcji są procesy zewnętrzne i omawia ich wpływ na rzeźbę powierzchni Polski.

2. Faza wykonawcza

N. wyjaśnia, stosując burzę mózgów pojęcie łądolodu.

Nauczyciel dzieli uczniów na grupy 4-osobowe i rozdaje zadania (czas pracy 15 minut).

Grupa 1. Poszukajcie informacji wyjaśniających, dlaczego w Polsce wystąpiła epoka sprzyjająca tworzeniu się łądolodów.

Grupa 2. Poszukajcie informacji wyjaśniających, jakie formy polodowcowe występują w Polsce, według jakich kryteriów można je podzielić.

Grupa 3. Poszukajcie informacji wyjaśniających, dlaczego w Polsce wiele rzek przyjmuje przebieg równoleżnikowy.

U. prezentują przygotowane materiały, dyskutują i odpowiadają na pytania kolegów.

N. podsumowuje pracę grup, prezentując na slajdach formy terenu.

U. nazywają formy polodowcowe prezentowane na slajdach.

N. proponuje stworzenie listy form terenu powstałych w wyniku działalności lądolodu.

U. pracują 3 minuty. Następnie dyskutują oraz podsumowują utworzone listy.

3. Faza podsumowująca

N. w części podsumowującej zadaje pytanie: *Jakie działania człowieka mogą wpływać na rzeźbę Polski i jak to może mieć wpływ w przyszłości na życie przyszłych pokoleń w Polsce?*

Nauczyciel ocenia uczniów, udziela pochwał klasie za aktywność i pomysłowość przy wykonywaniu zadań.

Komentarz metodyczny

Procesy modelujące rzeźbę to temat do zrealizowania na dwóch jednostkach lekcyjnych.

Ważne

Uczniowie samodzielnie poszukują filmów i materiałów źródłowych. Grupa 2 to uczniowie zdolni i szybko pracujący. Prezentacje powinny odbyć się na następnej lekcji.

Na tablicy należy zapisać temat (który w pewnym sensie wskaże kierunek poszukiwań w Internecie). Pracując z uczniami wspólnie tworzymy listę procesów modelujących powierzchnię Polski. Uczniowie dyskutują i dzielą procesy na wewnętrzne i zewnętrzne, korzystając z materiałów źródłowych (praca z filmem zgodnie z przydzielonymi zadaniami), Uczniowie prezentują wpływ zlodowaceń w Europie na ukształtowanie powierzchni Polski. Wskazują formy terenu, będące efektem działalności lądolodów. Nauczyciel wyjaśnia, jakie działania człowieka mogą wpływać na rzeźbę Polski, sugeruje odpowiedź inspirującym pytaniem, np. Jakie dostrzegacie wpływy działalności człowieka na rzeźbę terenu w swoim otoczeniu (miejsce zamieszkania, szkoła)? Jak sądzą, jaki wpływ może mieć ingerencja człowieka w rzeźbę terenu na życie przyszłych pokoleń, np. w Polsce? Uczniowie ze SPE chętnie włączają się do takiej pracy, jeśli są dobrzy w szukaniu informacji w Internecie. Lekcja dla tej grupy uczniów może być ciekawa, jeśli dobierzemy odpowiedni zestaw zdjęć lub film.

Uczniowie ze SPE pracując w grupach, realizują wymagania zgodnie z Pp.:

Przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego. Korzystanie z map, fotografii, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.

Kompetencje

Matematyczne i z zakresu nauk przyrodniczych oraz przedsiębiorczości, a także społeczne, językowe, cyfrowe.